

Motion till riksdagen 2009/10: MJ443

av **Eva Selin Lindgren (c)**

Riktvärden för god odlingsbar jord

1 Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa riktvärden för viktiga ämnen i ”den goda jorden” – odlingsjord som ger hälsosam föda åt djur och människor – och att dessa riktvärden också ska sätta gränser för skadliga ämnen.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att låta utreda kunskapsläget och om så erfordras ge i uppdrag till Formas och/eller Vinnova att etablera ny Fou inom området.

2 Motivering

I arbetet för en god och långsiktigt hållbar livsmiljö har många dokument och riktlinjer arbetats fram i vårt land. Sedan flera decennier finns i några av våra större städer daglig registrering av luftkvalitet. Åtgärder införs såväl i stadsplanering som i lagstiftning för att minska halterna av skadliga ämnen, både sådana som är i gasform och de som finns i inandningsbara partiklar. I våra nationella miljömål finns mål för luftkvalitet i programmet ”Frisk luft”, och Naturvårdsverket reviderar med jämna mellanrum miljökvalitetsnormerna för utomhusluftens innehåll av såväl metaller som svavel- och kväveföreningar.

Inom EU finns sedan ungefär ett decennium ett vattendirektiv som ställer krav på miljöarbete till skydd för sjöar, vattendrag, kustvatten och grundvatten med syfte att åstadkomma en hållbar vattenanvändning och minska föroreningarna i grundvattnet. Kraven på dricksvattnets kvalitet regleras av Livsmedelsverkets dricksvattenföreskrift och verkets vägledning. Livsmedelsverket har också utarbetat kriterier för vatten som bedöms som tjänligt, och kriterierna omfattar såväl bakterier som kemiska ämnen. Eftersom de enskilda kommunerna är ansvariga för dricksvattnet i respektive kommuns ledningsnät har många kommuner lämnat egen information om dricksvattenkvaliteten inom sitt ansvarsområde. Dock kan man konstatera att rent vatten för dricksvattenförsörjning inte ännu är uppnått över hela landet men att vattenmyndigheterna arbetat fram förslag till åtgärder under närmaste femårsperiod.

Fel! Okänt namn på

Människan är för liv och hälsa inte bara beroende av ren luft och rent dricksvatten utan också av att den mat vi äter är fri från farliga ämnen och dessutom innehåller de nyttiga ämnen som vi behöver. Det betyder att vi också är beroende av att den jord som vi odlar och vistas på är fri från gifter men dessutom innehåller de näringsämnen som är betydelsefulla för våra livsfunktioner. Man kunde därför förvänta sig att det skulle finnas några riktvärden för nyttiga och skadliga ämnen i ”den goda jorden” hos våra naturvårdande myndigheter, t.ex. Naturvårdsverket och Jordbruksverket. Några sådana riktvärden har emellertid inte varit lätta att finna.

Det är väl belagt sedan många år att vi för våra livsfunktioner måste ha ett visst genomsnittligt intag av många av de ämnen som finns i växter och djur, t.ex. zink och selen, som vid brist i födan visat sig ge upphov till allvarliga sjukdomar hos betande djur och även människor. Omvänt har t.ex. höga halter av tungmetallerna kadmium, kvicksilver och bly samt vissa svårnedbrytbara organiska ämnen visat sig ge skador. Men dessa är bara några av de ämnen som kan finnas i vår odlingsjord. Till dessa kommer också många andra svårnedbrytbara föreningar.

Jordar kan vara av många olika slag och det är angeläget att utfärda riktvärden för ”den goda jorden” för de olika huvudtyper av odlingsjord som finns i vårt land.

Det finns troligen också kunskapsluckor som behöver fyllas med ny forskning och utveckling. Därför är det angeläget att regeringen till en början låter utreda kunskapsläget och om så erfordras ger ett uppdrag till Formas och/eller Vinnova att etablera ny FoU inom området. Denna FoU bör också kunna innehålla utveckling av enkla och användbara mätinstrument, som kan ge snabb och tillförlitlig information om jordens status.

Stockholm den 2 oktober 2009

Eva Selin Lindgren (c)